

Osallistuminen Mieliteko-ohjelman 2.0 jatkohankkeeseen - Joroisten kunta

KH 11.04.2023 § 60
65/00.01.05/2023

Valmistelija

Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen, p. 040 661 6885

Mieliteko-ohjelman tilannekatsaus

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) huhtikuussa 2022 julkaistujen sairastavuusindeksien perusteella Pohjois-Savo on edelleen sairain maakunta koko Suomessa. Mielenterveyden ongelmissa ja päihteiden käytössä ero Pohjois-Savon ja muun maan välillä on hälyttävän iso. Tähän tarpeeseen käynnistettiin kesällä 2021 kymmenvuotiseksi suunniteltu Mieliteko-ohjelma. Kahdelle ensimmäiselle vuodelle on myönnetty ELY-keskuksen kautta Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoitus hankenimellä 'Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021-2030'. Ensimmäinen hankekausi päättyy 31.8.2023. Lisätietoja löytyy www.mielitekomedia.fi.

Mieliteko-ohjelman tavoite on lisätä 1) pohjoissavolaisten mielenterveyttä ja mielen hyvinvointia sekä 2) vähentää päihteiden käyttöä ja päihdemyönteisyyttä Pohjois-Savossa. Tavoitteena on siis kääntää maamme sairaimman maakunnan suunta kohti terveempää tulevaisuutta vuoteen 2030 mennessä.

Mieliteko-ohjelmassa on ensimmäisellä hankekaudella mukana 18 Pohjois-Savon kuntaa ja kaupunkia. Hankkeen päätoteuttajan Kuopion lisäksi mukana ovat Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vieremä ja Vesanto. Osatoteuttajia ovat Itä-Suomen yliopisto (UEF), Savonia-ammattikorkeakoulu sekä Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Mieliteko-ohjelma ei ole vielä onnistunut laajasti vaikuttamaan yksilötason muutoksiin mielen hyvinvoinnissa. Toiminnan pysyvät vaikutukset ja vaikuttavuus voidaan arvioida vasta pidemmällä aikavälillä. Joroisten kunta on Pohjois-Savon kuntia tarkasteltaessa poikkeuksellisessa tilanteessa. Joroisten kunnan mielenterveysindeksi oli THL:n 2016 mittauksessa 84,6 kun se Pohjois-Savon osalta oli 150,6. Tuoreimmassa THL:n mittauksessa Pohjois-Savon mielenterveysindeksi oli noussut 153,9:n. Myös Joroisten indeksi oli noussut aiemmasta ollen tuoreimmassa mittauksessa 90,1.

Jatkosuunnitelmat

Jatkosuunnitelmat Mieliteko-ohjelman osalta koostuvat useammasta hankkeesta. Mieliteko-ohjelma haki ELY-keskuksen kautta Euroopan sosiaalirahaston rahoitusta (ESR+) 17.3.2023 päättyneessä haussa kahdelle eri hankkeelle. Tavoitteena on käynnistää molemmat uudet hankkeet 1.9.2023.

Ensimmäisen hankkeen (nimi: Työ ja mielen hyvinvointi - Mieliteko 2.0) keskiössä on mielenterveyteen liittyvän työhyvinvoinnin edistäminen. Päähakijana on Kuopion kaupunki ja osatoteuttajina UEF, Savonia ja Humak. Kohderyhmänä ovat työssäkäyvät täysi-ikäiset henkilöt. Hankeen suunniteltu kesto on kolme (3) vuotta. Kokonaiskustannus on 3 019 775

euroa, josta toteuttajien omavastuu on 15 prosentin ja kuntarahoituksen osuus on viisi (5) prosenttia eli 150 981 euroa.

Toinen hanke (nimi: Yhdessä osallisiksi - Mieliteko 2.0) painottuu yhdenvertaiseen osallisuuteen ja päähakijana siinä on Savonia ja osatoteuttajina Humak ja Kuopion kaupunki. Kohderyhmänä ovat nykyisen rahoituksen mukaisesti heikommassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt 16-64-vuotiaat henkilöt. Hankkeen suunniteltu kesto on neljä (4) vuotta.

Kokonaiskustannus on 2 384 666 euroa, josta toteuttajien omavastuu on 15 prosenttia ja kuntarahoituksen osuus on viisi (5) prosenttia eli 119 211 euroa.

Lisäksi käynnistetään UEFin vetämänä rahoitushaku väestötantaan perustuvaan kolmanteen osahankkeeseen, jossa tähdätään laaja-alaisesti pohjoissavolaisten ihmisten elintapojen muutokseen.

Kuntarahoitus jakautuisi kuntien kesken väestöperustaisesti. Mikäli mukaan tulevia kuntia on vähemmän kuin nykyisellä hankekaudella, niin lisäehtona on, että osallistuvan kunnan kuntarahoitus ei kasva nykyisen hankkeen yksittäisen kunnan maksamasta summasta. Mikäli näillä ehdoilla ei saada kerättyä suunniteltua viittä (5) prosenttia, niin toteuttajat ovat sitoutuneet kasvattamaan omavastuuosuuksiaan niin, että rahoittajan edellyttämä 20 prosentin omavastuuosuus tulee täyteen.

Yhdessä osallisiksi - Mieliteko 2.0 -osahankkeen viimeisen eli neljännen vuoden (1.9.2026-31.8.2027) kuntarahoitus lasketaan tämän yhden hankkeen kokonaiskustannusten viiden (5) prosentin suuruudella.

Joroisten kunnan rahoitusosuus olisi 4300 euroa/vuosi ajalla 1.9.2023 - 31.8.2026.



Uusi - Kuntien rahoitus 1.9.2023-31.8.2026



| Kunta | Uusi/ vuosi | Nykyinen/ vuosi | Kunta | Uusi/ vuosi | Nykyinen/ vuosi |
|------------|----------------|--------------------|-----------------|----------------|--------------------|
| Iisalmi | 19 300 | 19 274 | Siilinjärvi | 19 400 | 19 337 |
| Joroinen | 4 300 | 4 290 | Sonkajärvi | 3 550 | 3 510 |
| Kaavi | 2 600 | 2 563 | Suonenjoki | 6 350 | 6 348 |
| Keitele | 2 000 | 1 955 | Tervo | 1 400 | 1 371 |
| Kiuruvesi | 7 200 | 7 166 | Tuusniemi | ei mukana | 2 234 |
| Lapinlahti | 8 550 | 8 508 | Varkaus | 18 500 | 18 443 |
| Leppävirta | 8 600 | 8 554 | Vieremä | 3 250 | 3 205 |
| Pielavesi | 4 000 | 3 956 | Vesanto | 1 850 | 1 806 |
| Rautalampi | 2 850 | 2 802 | Yhteensä | 113 700 | 115317 |

Mieliteko-ohjelman jatkohankkeita tulee kokoukseen esittelemään Mieliteko-ohjelmaa johtava Helena Länsimies.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että Joroisten kunta ei lähde mukaan Mieliteko-ohjelman jatkohankkeeseen.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.
